

ZORII NOI

COTIDIAN INDEPENDENT AL VĂII JIULUI

ANUL I, NR. 263

SIMBĂTĂ, 8 DECEMBRIE 1990

4 PAGINI - 2 LEI

Astăzi apare
RELACHE
■ Mare
scandal la
echipa **JIUL**

SĂPTĂMINA PARLAMENTARĂ

de Valeriu BUTULESCU

Simbătă, 1 Decembrie 1990, parlamentarii au părăsit Alba Iulia destul de abătuți și dezamăgiți. Ceea ce trebuia să se încheie printr-o triumfală horă a unirii s-a terminat printr-o demonstrație politică, în care adepții unor partide i-au fluierat pe adepții altor partide. Bănuiam că acest final neașteptat va trezi o furtună în Parlament. Și chiar așa s-a întâmplat.

Luni, 3 decembrie, este ziua discursurilor furibunde. Primul orator este dl. Brătianu, de la Uniunea liberală cu același nume. Dumnealui a cerut insistențiv cuvântul, motivând că a promis acestui lucru electoratului său din... Valea Jiului. Discursul stârnește hohote de ris. La înalta tribună a forului legislativ, dl. Brătianu agită o franzelă de patru lei, spunând că, printre altele, minerii au nevoie de „o țuică, o ceapă”. Firește, oratorul insistă asupra rolului important pe care d-lui personal îl joacă în viața Văii Jiului, unde a reușit să oprească recent o grevă.

E adevărat, în vreme ce noi în Cameră ne chinuim cu Legea finanțelor, dl. Brătianu rezolva problemele Văii, reușind să-și depună primul coroană la IM Livezeni, deși protocolul și buna cuviință ar fi trebuit să dicteze o altă ordine.

Discursul degenează într-o demagogie, demnă de pana lui Caragiale. Acest lucru îl determină să riposteze pe dl. deputat Septimiu Krausz — adevărată intruchipare a calurii și înțelepciunii. În termeni politicoși, dar și usturători, dl. deputat Krausz explică dificultățile prin care trece Valea, problemele aprovizionării, redresarea producției de cărbune, necesitatea acordării unei atenții speciale acestei zone industriale, având în vedere specificul ei. Din păcate, remarcă dl. Septimiu Krausz, unii politicieni nu respectă principiul de a nu face politică în întreprindere. Profitând de orice ocazie, aceștia se infiltrează printre muncitori, deturnându-le atenția de la munca lor. Este și cazul d-lui Brătianu, care își caută de pe acum alegători, deși mai e mult până la alegeri. Parlamentul este într-un totodată acord cu cele spuse de deputatul nostru, al cărui discurs se încheie într-un ropot de aplauze.

La tribună ajunge dl. deputat Dan Lăzărescu (PNL), care acuză „forțe obscure”, pe care le găsește vinovate atât pentru destabilizarea din țară, cât și pentru profanarea sărbătorii naționale. D-lui afirmă că aceste forțe ale răului incurajează „Ura de clasă și ura de rasă”, prin incitarea maselor de demonstrații. Aceeași idee este susținută și de dl. Domokos Geza, care cere demiterea primului ministru, pentru faptul că ar fi încurajat „galeria”, cu pumnul ridicat, în vreme ce un senator al UDMR-ului își rostea alocuțiunea. La cererea demiterii primului ministru, majoritatea parlamentarilor protestează violent. Dl. Ioan Diaconescu (PNT cd) acuză fără menajamente Vatra Românească, în care domnia sa nu mai vede o organizație culturală ci una extremistă. Bineînțeles, nu scapă ocazia de a acuză și FSN-ul. În final dl. Diaconescu are o scăpare (pitită de televiziune), când îi numește pe cei ce fluierau „gloată”. E adevărat, termenul este cam dur, dar trebuie să recunoaștem că nici cuvântul „gentleman” nu se potrivește.

Așadar, FSN-ul e scos iar țap ispășitor, deși nu are nici o vină. În apărarea lui se ridică și subsemnatul. Gestul oarecum

(Continuare în pag. a 4-a)

Vacanță forțată pe șantiere

Mai în glumă, mai în serios, se pare că hotărârea Guvernului privind sistarea activității constructorilor pe timp de iarnă va deveni operantă. După toate probabilitățile, între 20 decembrie și 28 februarie. Cu alte cuvinte toți constructorii, bărbați sau femei, oameni cu familii sau fără vor sta acasă. După cum se spune vor fi plătiți cu 75 la sută în această perioadă pentru a avea cu ce să-și asigure existența. Nu intrăm în amănuntele care au determinat Guvernul să ia o asemenea hotărâre, pentru că nu avem de unde să știm cum și ce gîndesc distincții noștri guvernanți. Este foarte posibil ca baza de calcul a unei asemenea măsuri să aibă și ceva noțiuni economice. Ritmul lucrărilor este mai lent pe timpul iernii, iar despre condițiile de muncă se poate aduce orice argument că sînt deosebit de grele.

Nimic de zis, la fel și cu utilajele. Funcționează mai greu, consumul e mai mare, trebuie asigurată căldura. Oamenii au nevoie de sănătate. Foarte grijuliu Guvernul nostru. S-a gîndit la toate. Pînă și la faptul că oamenii de pe șantiere lucrează mai mult în aer liber și sînt supuși pericolului de îmbolnăvire. Și cum Guvernul știe foarte exact că stăm prost de tot cu medicamentele, e limpede că în loc să ne asigure medicamente, a acționat preventiv. Parcă nu demult tot cam așa se făcea. Deh, peste tot sînt aproape aceiași oameni și obiceiul nu se uită. Dincolo de glumă însă, problema sistării activității, de pe șantiere este deosebit de spinoasă. Dacă Guvernul, care se gîndește la toate, a luat o asemenea decizie, e clar că a neglijat un aspect fundamental: consecințele sociale ale unei asemenea măsuri.

Să le luăm în ordine și să ne raportăm numai la Valea Jiului. Cîteva mii de oameni vor cîștiga cu 25 la sută mai puțin decît nivelul normal. Un nivel și așa scăzut în comparație cu standardul de viață spre care tindem și pe care îl avem cei mai mulți dintre noi. Deci, cîteva mii de familii vor fi nevoite să-și rupă de la gură 25 la sută, căci toate compensațiile date de Guvern, oricît de „românești” ar fi ele nu pot compensa lipsa de activitate a unui om pe trei luni de zile și cîștigul pe care l-ar fi realizat.

Apoi e vorba de un alt aspect, cel al construcțiilor neterminate. Sigur, blocurile ridicate vor rămîne, în această hibernare forțată, în diverse stadii

Gheorghe CHIRVASĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

RARITĂȚI

Mici, grătare, cîrnăciori

Inițiativa particulară cînd e eficientă și cu bun gust rămîne un bun cîștigat.

La Petrița în piața agroalimentară Primăria a cedat un mic spațiu, ce fusese devastat ultima dată după acțiunea 7000, doamnei Tănăsie Maria care s-a apucat de treabă. Împreună cu doamna Suciu Rafila, Nicolae Viorica și Voichescu Marina, asigură zilnic la grătar atît pentru cei ce vin cu marfă ca particulari cît și pentru trecători, mici, grătare, cîrnăciori, cafea și acum iarna și o țuică naturală fiartă. Mîncarea însă predomină ca pondere. Și asta e un lucru bun ca și prețurile ce sînt foarte apropiate de cele de stat. Și unitatea este tot mai des căutată. (D.N.)

VISATELE ZĂPEZI DE ALTĂDATĂ

Să ne-nțelegem: oare acestea sînt
Visatele zăpezi de altădată ?
Așa cum ninge, pur și sfînt,
Pare o sărbătoare regizată.

Să ne mirăm: e bine că-am mai prin.
Încă o iarnă, după-atîta chin,
după ce toate relele ne-au nins
și parte n-am avut de pline și de vin

Să ne rugăm: Doamne, dacă exiști,
Mai bucură-ne cu alb de zăpadă
Și ia-ne nouă valul de pe ochii triști,
Fă-i pe muți să vorbească și pe orbi să vadă !

Să exclamăm: Alb de zăpadă e iubirea
Și între noi e veșnic primăvară
Cînd ninge nu ne pierdem firea
Tristețea e o părăsită gară...

Lerul-ler, iar ninge sfînt
cu zăpezi de altădată
dar speranțele ne sînt
consemnate-n cazemată

Mireea BUJORESCU

Cit costă frumusețea unei femei ?

Ce mai tura vura. Femeile sînt sau nu sînt frumoase, tot ne pot plăci. Chirurgii sînt la dispoziția lor. Mai bine zis, la dispoziția banilor lor.

Raquel Welch nu este deloc o femeie urtă. Auziți și vă minunați cît a plătit ea pentru acest privilegiu.

● 15 000 dolari pentru întinderea pielii pe frunte (operația a durat 4 ore) ● 7500 dolari — o operație de o oră și jumătate pe pleoape. ● 12 500 dolari — nasul (operația a durat 2 ore și două zile de spitalizare) ● 12 500 dolari pentru mărirea pieptului (n-a durat decît o jumătate de oră — mîi să fie !). ● 15 000 dolari pentru a i se întinde pielea pe abdomen (pe burciică, adică). Chestia a durat 3 ore și trei zile de spitalizare ● 7500 dolari — operația la urechi (lucrul diavolului, ce vă spuneam ?) care a durat o oră și o zi de spitalizare. ● 20 000 dolari — ei, aici e altceva — operație pe față (6 ore și 4 zile spitalizare) ● 10 000 dolari — aranjarea mușchilor fesieri (hopa !). O oră și o zi de spitalizare. ● 10 000 dolari — coapsele, ah coapsele — tot o oră și o zi de spitalizare.

În total — 110 000 dolari. O avere, fratele meu ! Păi bine, mîi fetelor, ce credeți voi că așa merge ? Cine are atîția bani să vă (între)țină pe voi ? Uritelor !

Mireea BUJORESCU

Răspunsuri confuze, probleme tot nerezolvate

Pe marginea a două articole intitulate „Salamul pe cale de dispariție” și „Trei ani pentru o săptămână”, apărute în numerele 245 și, respectiv, 246 ale ziarului nostru am primit un răspuns foarte interesant din partea IGCL.

Fila de hîrtie pe care este dactilografiat textul răspunsului este semnată indescifrabil, în numele directorului întreprinderii, domnul ing. Nicolae Bogdan și de asemenea, semnată de ing. Ștefan Zbora, liderul sindicatului.

Cum era de așteptat, IGCL Petroșani neagă deficiențele semnalate, dînd vina pe alții. Astfel, în scrisoare se spune între altele: „CCAIC Petroșani dispune de o rețea de apă separată pentru zona industrială, de la rezervoarele de apă de la Zănoaga și pe cale de consecință (în red. — formularea nu ne aparține. Este se pare, foarte greu să cunoști limba română!) nu poate fi afectată de eventualele restricții de apă potabilă... Incidentul din data de 9 noiembrie cînd CCAIC nu a beneficiat de apă s-a datorat unor defecțiuni survenite pe rețeaua noastră de apă, însă și în această situație unitatea susmenționată dispune de rezerva de apă necesară procesului tehnologic.

Concluzionînd sub acest aspect, vă facem cunoscut deci „că apa curge continuu pentru abator” (n. red. — Se pare că nici autorul scrisorii de răspuns nu crede ce spune pentru că numai așa se explica ghimbelele în care a pus ultimele cuvinte).

Dincolo de toate acestea, răspunsul este nesatisfăcător și confuz. Dacă „apa curge continuu pentru abator”, fapt de altfel infirmat de șeful CCAIC dr. Gheorghe Cristea, atît în discuția la care a luat parte dl. Alexiu Ponyezki, cit și ulterior, cînd am reverificat datele problemei, de ce în ziua de 9 noiembrie după cum recunoște semnatarul răspunsului, și în multe altele, adăugăm noi, apă totuși nu este la CCAIC, iar rezervorul de-abia se umple pe sfert? Iar rețeaua cu apă separată pentru zona industrială în întreținerea cui este, din moment ce în scrisoare se spune că în ziua de 9 noiembrie a fost o defecțiune „la rețeaua noastră de apă”?

Iată destule întrebări la care ar fi trebuit să primim răspuns. Numai că în scrisoarea pe care am primit-o adevărul este camotat și vina este dată pe alții. Practică veche!

Tot în scrisoare, de data aceasta referindu-se la articolul

„Trei ani pentru o săptămână”, se spune: „Anunțăm pe această cale că domnul Alexiu Ponyezki nu posedă nici un fel de autorizație în vederea privatizării”. Mulțumim de informație!!! Dumnealui nu, dar cei ce trebuiau să-și facă datoria și să întrețină blocul 34 și altele din zonă, da! Numai că se gîndesc exclusiv „la ale lor” nu „la ale statului”, adică la „ale oamenilor”. Altă meșteahnă.

Deci și aici răspunsul nu poate fi apreciat ca satisfăcător. Ne așteptam, de exemplu, să ni se comunice dacă, aceluia care au ținut oamenii în frig și fără apă, care i-au obligat să facă un nedorît sport urcînd pe scări pînă la etajul zece li s-au luat lefurile înapoi pentru perioada anilor cînd n-au muncit așa cum trebuie sau dacă, în sfîrșit, liftul merge pentru că IGCL Petroșani vrea să reintre în rînd cu lumea și-și licheidează lipsurile.

Cert este că răspunsurile primite sînt nesatisfăcătoare, imprecise și nu ne spun nimic nou. Elementele concrete lipsesc. Poate că faptele pe care le vom constata revenind pe urmele articolelor ne vor contrazice. Dă, Doamne!

Horățiu ALEXANDRESCU

Vacantă forțată pe șantiere

(Urmare din pag. 1)

de execuție. Unele la fundații, altele la structuri, altele mai avansate și cu fel de fel de instalații montate. Cine garantează siguranța acestor construcții? Ca doar știm cu toții cit se fură de pe șantiere! Nu ne-ar mira ca în primăvară, cînd vor veni constructorii la lucru să fie nevoiți să remonteze tot ceea ce mai montaseră o dată. Dar pe banii cui? E-adevărat, unul dintre constructori ne spunea că lucrul pe timp de iarnă este nerentabil. Costă mai mult căldura decît finisajul. E altă poveste. Povestea cea adevărată e însă că multe din blocurile care vor aștepta așa primăvara aveau termen de finalizare în acest an. Anul se încheie și sute de familii nu vor primi încă nouă nici în acest an și nici în trimestrul I al anului viitor. Cu să nu mai vorbim de faptul că în anul 1991 se vor construi în Valea Jiului tot la fel de puține apartamente ca și în acest an, iar cererea de locuințe în loc să scadă va crește. Și în aceste condiții constructorii intră în vacanță forțată. Asta da grija pentru oameni și nevoile lor, bineînțeles în condițiile în care Guvernul înțelege nevoia de locuințe ca pe o nevoie umană!

Aici, în liniștea ancestrală a munților, putem uita de greve, liberalizare și alte de-astea...

Foto: V. POLLAK

Mirajul iernii în munți

Urmările imprudenței

Iarna asta ne-a luat pe nepregătite. În special pe cei care trebuiau să aibă în vedere cum vor arăta șoselele după căderea primei zăpezii. Cum s-au prezentat ele cînd temperatura a scăzut sub zero grade am putut constata cu toții: un fel de patinoare. Și asta a generat accidente, intimplate îndeosebi conducătorilor auto grăbiți, care se deplasau cu viteză neadaptată condițiilor de pe carosabil.

În rîndul acestora poate fi amintit și accidentul petrecut în dimineața zilei de 3 decembrie. Autobuzul cursă în convenții, nr. 31 HD 4724, condus de Miclea Pamfil, se îndrepta spre Cîmpu lui Neag. Modul de conducere a autobuzului, respectiv, viteza destul de mare, era în totală contradicție cu starea șoselei. Urmarea, autovehiculul a intrat în derapaj și s-a izbit violent de imobilul nr. 150 de pe strada Sterminos din Uricani. Au avut de suferit atît autobuzul, cit și imobilul respectiv. Mai mult, în urma impactului, toate scaunele din autobuz s-au smuls din poarta și se a dus la accidentarea corporală a patru persoane, cel mai grav accidentat fiind însuși șoferul.

Conform celor relatate de serviciul circulație al Poliției municipale Petroșani, accidentul s-a datorat și staționării în carosabil a autobasculantei 31 HD 8633, proprietate a SUCT Petroșani, secția Cîmpu lui Neag. În mod normal, ea trebuia parcată în curtea unității. Conducătorul auto al acesteia a motivat însă că, în ziua de 2 decembrie, a încercat să procure ulei de unde poate, deoarece de la întreprindere nu i se dă.

Iată, așadar, o înlîntuire de nereguli — șosea neacoperită la timp cu un strat antiaderent, conducerea autovehiculului fără a adapta viteza sa la condițiile meteo existente, parcare necorespunzătoare — care au condus la producerea unui accident regretabil. Reamintim cu această ocazie recomandările făcute de poliția rutieră: verificarea atentă a autovehiculului înainte de plecarea la drum, atenție sporită la efectuarea depășirilor, reducerea vitezei pînă la limita evitării oricărui pericol și, multă, foarte multă prudență.

Gheorghe OLTEANU

De la Sindicatul șoferilor din România

Consiliul Național al Sindicatului Șoferilor din România întrunit în ședință în zilele de 15—16 noiembrie 1990, analizînd modul în care s-a trecut la liberalizarea prețurilor, precum și lipsa protecției sociale conferite prin lege, a înaintat primul ministru al României următoarea petiție:

1. Pentru ca liberalizarea prețurilor să reprezinte cu adevărat un instrument de trecere către o economie de piață și nu o scumpire, este necesar ca liberalizarea prețurilor să fie însoțită în mod obligatoriu și de liberalizarea negocierii valorilor, fără nici o restricție (fiscală, administrativă, etc).

2. Avînd în vedere că foarte multe conducători de întreprinderi cu personalitate juridică, doresc în mod nejustificat să desființeze autobazele din subordine și dispersarea lor la alte unități, solicităm ca prin hotărîre a Guvernului, în conformitate cu prevederile Legii 15/1990, autobazele existente să devină societăți comerciale sau regii autonome, urmînd ca, după constituire, acestea să hotărască modul lor de asociere în conformitate cu legea.

3. Retragerea din Parlament și oprirea înaintării spre Parlament a proiectelor de lege ce privesc activitatea sindicală sau cu impact sindical care au fost negociate cu sindicatele și sînt înaintate către Parlament într-o formă diferită decît cea negociată.

4. Continuarea activității de construcții și îmbunătățiri funciare și pe perioada de iarnă. În situația în care prin negocieri între administrație și sindicat se ajunge la concluzia că activitatea trebuie oprită pentru o perioadă de timp, salariații să fie retribuiți cu salariul integral pînă la reluarea activității.

5. Intrucît șoferii se confruntă cu probleme deosebit de grave în ceea ce privește aprovizionarea cu anvelope, acumulatori, carburanți, lubrifianti și piese de schimb, solicităm Guvernului să întreprindă cele mai urgente măsuri pentru a redresa această problemă de importanță vitală în transportul auto. În cazul cînd această problemă va fi neglijată, majoritatea autobuzelor din țară vor fi nevoite să-și întrerupă activitatea din punct de vedere tehnic, soldîndu-se cu mari consecințe asupra aprovizionării populației și cu repercusiuni grave asupra economiei naționale. Acestea sînt revendicările esențiale puse de Sindicatul Șoferilor din România Guvernului.

În cazul în care Guvernul nu va rezolva aceste revendicări, Sindicatul Șoferilor va organiza în data de 10 decembrie 1990, ora 14, o demonstrație în toată țara, desfășurată cu mașinile pe șosele. La data și ora de mai sus Sindicatul Șoferilor din Valea Jiului va organiza demonstrații în toate orașele din această zonă.

Sindicatul Șoferilor din Valea Jiului

O volă și un buldozer

Ca EGCL Petrila are atîtea pe cap nu e nici o noutate. Că nu rezolvă și nu poate rezolva toate problemele este prea bine știut.

Și totuși cînd ar vrea să pornească... la drum n-au combustibil. Legăturile cu trecutul, a-

NOTĂ

dică cu IGCL Petroșani nu s-au rupt. Pentru că de aici se așteaptă de două săptămîni să se aducă motorină pentru a porni dl. Paraschiv 2 containere, 2 tractoare, o autocompactoare, 1 buldozer, și un ifron. Și cînd acestea vor porni toate într-o zi nu cred că le va mai putea cineva opri. Și atunci la EGCL Petrila nu va mai fi fum fără foc.

Dorel NEAMȚU

Important

Întreprinderile interesate în efectuarea abonamentelor pentru colecții, pot să se adreseze Oficiului municipal de poștă Petroșani, pînă la data de 15 decembrie 1990, pentru întocmirea comenzilor.

ANOMALII

parația Coroești sau îl aduc de la depozitul din Petroșani. Deci transport de la Coroești sau Petroșani, consum de motorină, de cauciucuri, într-un cuvînt bani cheltuiți anapoda. Oare nu ar fi mai simplu ca și centralele termice din Petrila să se aprovizioneze cu cărbune direct de la preparația Petrila?

Nu intrăm în amănunte privind menținerea acestei metodologii de aprovizionare cu cărbune a centralelor din Petrila. Considerăm însă că ar fi mult mai simplu ca această aprovizionare să se facă chiar din Petrila. Ar costa și mai puțin și ar fi și mai operativ, ca să nu mai vorbim de stimulentele morale pe care l-ar avea minerii Petrilei știind că apartamentele lor sînt încălzite cu cărbunele pe care îl scot și îl prepară chiar ei. Căci la noi în Valea Jiului, unde se produce cărbune, a tremura de frig din lipsa cărbunelui chiar că nu e normal. (G.C.)

Surprize de decembrie in cinematografie

Ultima luna a anului aduce pe ecranele cinematografele din Valea Jiului, concomitent cu cele din București, un repertoriu care asigură un echilibru atât de dorit de cinefili, conținând filme de valoare artistică și de atracție. Las spectatorilor toată plăcerea surprizei. De aceea nu-mi propun să istorisesc subiectul filmelor prezentate mai întâi la cinematografele din Petroșani și mai apoi în celelalte localități. Semnalez doar câteva ipresii ale unui om care a avut norocul și posibilitatea să vizioneze aceste filme în avanpremieră, la București.

CROCODILE DUNDEE (3-9 decembrie la „Paring” Petroșani și apoi la Lupeni; 13-16 decembrie, Vulcan; 20-23 decembrie), este o comedie contemporană americană în care un vânător de crocodili din Australia, cu o filozofie originală și plin de umor, se rătăcește în New York. Este scos definitiv din încurcătura de o frumoasă reporteră. Un spectaculos film de aventuri cu personaje și peisaje fantastice, despre oameni și fiare, dar mai ales despre oameni-fiare. Este unul din cele mai reușite și atractive filme care rulează în Valea Jiului.

KING KONG (Lupeni: 3-5 decembrie, Vulcan: 10-12 decembrie) — film la care nu va recomanda decât să rețineți, din timp, bilete.

MICUTA VERA — este distins cu șase premii internaționale la festivaluri din Franța, Venetia, Chicago, Montreal. Este un film, de un realism tragic, care dezvăluie, cu luciditate și multă înțelegere, adevăratul chip al unei familii de muncitori „model” sovietici (17-23 decembrie — „Paring” Petroșani).

Un remarcabil film chinez este **SECRET IMPERIAL**, o supraproducție care face clogiul prieteniei și fidelității, cu așezate virtuți etice. Un film Kung-fu cu o mișcare narativă vie, dens în peripeții, care proiectează aventura pe un tumultuos fundal istoric, în timpul dinastiei Ming. Acei spectatori care n-au văzut acest film pe casete îl pot urmări la cinematograful „Victoria” din Petroșani, în Lupeni și Vulcan. Tot la cinematograful „Victoria” se prezintă, la cererea spectatorilor, în reluare, filmele de aventuri: „I se spunea Buldozerul” și „Războiul stelelor”.

Alexandru MARDARI

LINIȘTEA IERNII

PROPUNERE

Locatarii blocului 3A din Piața Victoriei Petroșani s-au săturat de zgomotele motoarelor autobuzelor, dar mai ales de strigătele și înjurăturile celor care scara în stație mai confundă scările și spațiul din fața blocului cu grupurile sociale. E adevărat ele lipsesc din tot orașul și propunerea mutării stației, precum și amenajarea unui grup social aici este o urgență și o necesitate.

Salopete Pierre Cardin

tique, unde probabil produsele vor fi foarte ieftine și la îndemina oricărui muritor. De asemenea s-a stabilit ca întreprinderile românești de îmbrăcăminte, încălțăminte, cosmetice (cite nu face Pierre Cardin în Franța) vor colabora în viitor cu acest magnat al eleganței și bucurii gust.

O nedumerire avem și noi: întrucât am sesizat că salopetele minerilor sînt de slabă calitate, vom avea posibilitatea să vă informăm că ortacii din Valea Jiului lucrează cu „salopete” Pierre Cardin, prin grija Guvernului?

Mircea BUJORESCU

ESPERANTO

În esperanto acuzativul se formează prin adăugarea literei N la forma de nominativ. Celelalte cazuri se construiesc atât la singular cât și la plural, cu prepoziția DE pentru genitiv și cu AL pentru dativ. Ex. Nominativ — (LA)LANDO egal țara; (LA)LANDOJ egal țările. Genitiv — DE(LA)LANDO egal a țării; DE(LA)LANDOJ egal a țărilor; Dativ — AL(LA)LANDO egal țării; AL(LA)LANDOJ egal țărilor; Acuzativ — (LA)LANDO egal țara; (LA)LANDOJ egal țările.

Grupul LA din paranteză poate fi folosit sau nu și a ta la liberă alegere (pt. frumos).

Pronumele și adjectivul posesiv se formează prin simpla adăugare a literei A la pronumele personal. La plural primește ca și adjectivul litera J.

Exemple: MIA (al meu, a mea); MIAJ (ai mei, ale mele); VIA (al tău, a ta); VIAJ (ai tăi, ale tale); LIA (al lui, a lui); LIAJ (ai lui, ale lui); SIA (al ei, a ei); SIAJ (ai ei, ale ei) (S are accent circumflex); GIA (al lui, al ei); GIAJ (ai lui, ai ei, ale lui, ale ei) (G are accent

circumflex). NIA (al nostru, a noastră); NIAJ (ai noștri, ale noastre); VIA (al vostru, a voastră); VIAJ (ai voștri, ale voastre); ILIA (al lor, a lor); ILIAJ (ai lor, ale lor).

Deși în principiu adjectivul posesiv poate sta atât înaintea substantivului determinat cât și în urma acestuia (MIA AMIKO sau AMIKO MIA), totuși în practică este situat în mod frecvent înaintea substantivului. Adăugând rădăcinii prefixe sau sufixe (afixe), obținem în esperanto un foarte mare număr de derivate, procedeu care constituie una din sursele de simplitate logică și expresivitate ale limbii esperanto. Înțelegând sensul rădăcinii și pe acela al afixelor, vorbitorul desprinde fără dificultate sensul noului cuvânt. Ex. STUDENTO (student) egal student; STUDENTINO (studentino), egal studentă; PATRO (patro), egal tată; PATRINO (patrino), egal mamă; VIRO (viro), egal bărbat; VIRINO (virino), egal femeie; ONKLO (onclo), egal unchi; ONKLINO (onclino), egal mătușă; AVO

(avo), egal bunici; AVINO (avino), egal bunică.

Sufixul IN este folosit de regulă în esperanto pentru a deriva numele vițuitorilor de sex feminin. Ex. BOVO (bovo), egal bou; BOVINO (bovino), egal vacă; PORKO (porco), egal porc; PORKINO (porchino), egal scroafă; CEVALO (cevalo), egal cal; CEVALINO (cevalino), egal iapă. C. are accent circumflex.

Sufixul ISM indică (ideologie, concepție, învățătură). Ex. ESPERANTISMO egal teoria despre necesitatea limbii esperanto. HOMARISMO, egal ideea unei umanități mai înalte din punct de vedere spiritual. Evident, multe cuvinte care cuprind sufixul ISM sînt imprumutate de limba esperanto din fondul internațional, deci nu sînt formate prin derivare în esperanto. Ex. MARKISMO, PLATONISMO, OPTIMISMO, EXPRESIONISMO, DADAISMO, ALKOHOLISMO etc.

Proverb. KIA AGO, TIA PAGO, egal cum este fapta, așa este și plata.

Ing. Teodor FLORISCU

NINGE CA O COLINDĂ

Ninge ca o colindă peste bradul Unirii
Scapără stele în cîntec și vine și seara
Coboară din noi lacrimi, la ziua cînstirii
Și urec pe ape luntrașii și țara

☆

Aci ne e Alba, aici e Unirea
Aici ne e țara și aici ni-s părinții
Slăvit ne e glasul, slăvită simțirea
Și vii ne sînt toate, și morții și sfinții

☆

Aprindem deodată eron și neamuri
Pe bradul Unirii ce arde de veacuri
Și arde și Cuza și arde Viteazul
Se vindecă țara căci ei ne sînt leacuri

☆

Trăiască poporul și bradul și neaua
Trei stele aprinse și un tricolor
Trăiască Ardealul, trăiască Moldova
Și Tara română și preasfîntul popor.

Dorel NEAMȚU

CU MOȘ GHIȘE LA „BĂTAIA” COCOȘILOR

Reluăm amintirile veteranului drumeților veterani, Toma Hăteganu, despre oameni și întâmplări din munții noștri.

— Ioan Ghișe, un cioban din Poiana Sibiului, primul „colonist” în munții Lotrului, a fost un om deosebit. El a pus bazele cabanei Obirșia Lotrului — răscruce de drumuri pastorale care legau patru mari masivi muntoși — Parîngul, Șurianul, Munții Lotrului și Munții Cibinului. Aici se întâlneau anual, de sărbătoarea oieritului, ciobanii din Poiana Sibiului, Novaci, Zănea, Sebeș și Valea Jiului. Pe acest traseu s-a construit și prima șosea alpină care avea punctul de întîlnire aici, la casa lui Moș Ghișe, la Obirșia Lotrului.

— Ce v-a impresionat mai mult la acest veteran al păstoritului?

— Buna cuviință pentru oameni și natură. Și știi de unde vine? De la un echilibru sufletesc pe care Moș Ghișe l-a manifestat în fapte, în gesturi, în vorbe și care vine tot de la echilibrul și puritatea naturii, al munților.

— Vreo întâmplare deosebită cu Moș Ghișe?

— Da, o noapte albă, la „bătăia” sau hora nupțială a cocoșilor de munte.

...Am plecat de la Obirșie de cum s-a întunecat. Moș Ghișe și-a luat pușca și felinarul și ne-am dus pînă în Poiana Muzeriei. Aici am stat la pîndă, sub cetini de brad, pînă în zori, în preajma unui luminii, o poienică cunoscută din bătrîni ca locul de bătaie al cocoșilor. Am stat, am mai povestit câte una alta, ea apoi, să mă apuce chiar

un pui de somn. Spre zori, am fost trezit de șoapta lui Moș Ghișe care m-a și mirat, dar m-a și deșteptat de-a binelea: să stau liniștit, să nu scot vreun zgomot, pentru că am putea

Din amintirile unui veteran al munților

șperia cocosii. Și pierdeam noaptea de pomana. Prima dată n-am auzit decât concertul păsărelelor. Deodată, moșul mă face atent: se auzea un fel de cântec: pelop, pelop, pelop. Cocosii se roteau în jurul ete unui brăduț. Cautau gîmbușii, încă ne-oste. O dată mi primeli zău de soare, agitația din poiana se

întetea. Începea tocilatul — un fel de cîntec al cocoșilor infiorați, chemările lor către perechile pitite încă în desîșul pădurii. Dar, au apărut și ele... o dată cu declanșarea propriu-zisă a bătăii cocoșilor.

„Rivalii” se înfoaic, păsese întepați prin poienică. Iși alungeșe gîtul, ridică capul, își burzuluieșe barba, iar penele colorate ale cozii le refiră în evantai. Și din zborul de pe cetini, începe învalmășeala în mijlocul poienii. O luptă aprigă. Exemplarele mai slabe, tinere, se retrag. Rămîn combatanții mai viguroși, pînă la urmă rămîm în posesia leșchisă” a poienii și victoriei.

Înfoaiat, țanțoș, dar cu două poartă pe creasta umbră, țanțoșește ale luptei, începe un cântec de țanțoș. Tancu muntii. Spectacolul fascinant, în zori

de zi, care te face să nici nu observi că razele soarelui au pus stăpînire pe întreaga pădure l-aș urmări încă mult timp, dacă o detunătură, chiar de lângă mine, nu ar fi întrerupt dansul mîndru al exemplarului victorios.

— A fost într-adevăr un exemplar frumos. L-am văzut ulterior împănă de un om meșter. Eu m-am ales doar cu o pară din coada lui.

— Și cu o tocăniță de cocos la cină.

— Nu chiar. Pentru că și prepararea cocosului de munte este un deieș. La cină am avut păstrăvi cu mujdei și mămăligă. Păstrăvi învelii în hîrtie și prăjiți în spuza. Așa cum numă. Moș Ghișe se pricepea să-i prăjească.

Ioan DUREK

Actualitatea internațională

Și U. R. S. S. primește ajutoare

MOSCOVA 7 (Rompres). Conform unei dispoziții emise de președintele URSS, a fost formată Comisia centrală pentru organizarea lucrărilor legate de recepția, transportarea, paza și repartizarea produselor alimentare și a medicamentelor ce sosesc la peste hotare în URSS cu titlu de ajutor umanitar. Din componența comisiei fac parte reprezentanți ai organelor de stat și administrative, ai organelor de apărare a drepturilor, ai opiniei publice. În funcția de președinte a fost numit L.A. Voronin, prim-adjunct al premierului URSS. Sperăm că administrația țării a tras concluziile convenite din trista și rușinoasă experiență din trecutul nu chiar îndepărtat, cind colectele străine cu produse alimentare și medicamente pentru Armenia sinistrată erau furate înainte de a ajunge la locul destinației — transmite agenția Moldova Pres.

Primul ministru al R.S.S. Moldova în România

Sosit. Joi seara, în România — după ce a întreprins un turneu prin țări europene —, primul ministru al RSS Moldova, Mircea Druc, s-a întâlnit, în cursul zilei de vineri, cu premierul Petre Roman.

În cadrul întrevederii au fost abordate probleme ale colaborării

dintre țara noastră și Republica Moldova, inclusiv crearea cadrului instituționalizat pentru atragerea, în forme variate, a întreprinzătorilor particulari în schimbul de mărfuri și în cooperarea economică, în conformitate cu potențialul ambelor părți.

POLONIA

Lupta pentru „ciolan”

VARȘOVIA 7 (Rompres). Lech Walesa a refuzat să participe la un dialog televizat cu rivalul său la președinția Poloniei, Stanislaw Tyminski, care a adresat, în acest sens o invitație liderului Solidarității. Un purtător de cuvânt al sindicatelor de la Gdansk, citat de France Presse, a declarat că Tyminski recurge la „violarea sistematică a principiilor elementare ale culturii politice” și că Walesa nu întrevide posibilitatea unei discuții la acest nivel. Comunicatul din Gdansk amintește că Walesa a fost prezent la postul de televiziune la data convenită, de 2 decembrie, pentru o dezbateră televizată, cu participarea contracandidatului său, la care acesta nu s-a prezentat.

Cronica parlamentară

(Urmare din pag. 1)

necontrolat al d-lui Roman nu poate fi pus în contul FSN-ului, chiar dacă dl. Roman conduce momentan acest partid. Vatra Românească este o organizație de sine stătătoare, are personalitate juridică și acționează pe cont propriu.

Din păcate, nu toți vorbitorii sint coerenți în exprimarea punctului de vedere. Dl. Gheorghiuță Lupău, deși fesenist, pledează pentru lucruri străine Frontului. D-lui aproape că i se pare normal ca opoziția să fie fluierată, chiar și în sfînta zi națională, pe motivul că Radu Cîmpeanu a fost favoritul electoratului din Covasna și Harghita. În ceea ce-l privește pe dl. Coposu, el poate fi fluierat, întrucît nu se numără printre simpatizanții Vetrei Românești. Este un punct de vedere, relativ și îngust, nu poate fi al FSN-ului. Dacă începem să justificăm și să încurajăm sufocarea opoziției, oare n-ar fi mai simplu s-o interzicem? Opoziția trebuie protejată, întrucît ea reprezintă fermentul necesar, acel suc gastric, acid și amar, care este indispensabil unei digestii sănătoase.

Marti, 4 decembrie, dl. deputat Ioan Alexandru (PNT cd), ne-o prezintă în Camera pe poeta basarabeană Leonida Lari, care ne vorbește foarte frumos despre dragostea de oameni. D-na Lari a fost și ea la Alba Iulia unde a văzut cele trei dimensiuni ale urii. Ea ne vorbește despre pericolul iminent care se ascunde în spatele intoleranței.

Apoi, un deputat FSN (Hunedoara) amintește Parlamentului că în acea zi, minerii își au sărbătoarea lor. D-lui amintește rolul pe care minerii l-au avut în lupta împotriva tiraniei, de orice fel. În ce privește evenimentele din 13—15 iunie, vorbitorul atrage atenția asupra speculațiilor cu caracter politic și publicitar, care au drept scop deteriorarea imaginii minerului român. În final, oratorul face apel la clemență. Minerii au venit la București pentru a împiedica o rebeliune. Discursul este bine primit de auditoriu. Acestea fiind spuse, Camera trece la votarea pe articole a Legii funcționării Ministerului de Interne.

Miercuri își desfășoară activitatea comisiile permanente. Comisia pentru cultură, artă și mijloace de informare în masă primește în sfîrșit mult așteptatul proiect de lege a presei.

Joi, 5 decembrie. În București, vorba lui Bacovia, „și plouă și ninge/și ninge și plouă”. În Camera Deputaților se dezbate pe articole, Legea impozitelor. Sint o mulțime de amendamente. Fiecare consideră că, dintr-un motiv sau altul, ar trebui scutit de impozite. Dar amendamentele sint respinse, pentru că statul are nevoie de bani. Dura lex, sed lex. Dar deputații se gîndesc de pe-acum la ziua de vineri, cînd urmează să se dea citire Raportului Comisiei de anchetă cu privire la evenimentele petrecute în primăvara acestui an în județul Mureș.

SCURTE ȘTIRI — SCURTE ȘTIRI — SCURTE ȘTIRI

NIPPON TELEGRAPH and Telephone Corp. (NTT) a creat cel mai mic și cel mai ușor telefon portabil din lume. Noul telefon are un volum de 150 centimetri cub și o greutate de 230 grame și, pînă la scoaterea lui pe piață, în aprilie anul viitor, va mai fi în continuare diminuat. Cu baterii standard, el poate fi utilizat într-o conversație neîntreruptă de 45 de minute.

PINA ÎN PREZENT, guverne, organizații obștești, reprezentanți ai cercurilor de afaceri și simplii cetățeni din 21 de state ale lumii s-au angajat să acorde Uniunii Sovietice ajutor alimentar și umanitar gratuit a declarat Vitali Ciurkin, șeful Direcției informații a MAE al URSS. Aceste ajutoare sint evaluate la peste 160 milioane dolari.

SCRIITORUL AMERICAN, co-

munistul Michael Davidhou, domiciliat în URSS, a declarat la o conferință de presă, că „centrul anticomunismului se află în prezent nu în Occident, ci în Europa Răsăriteană”. E și firesc: țările Europei răsăritene cunosc „socialismul real” nu din auzite, ci din trăite, notează agenția Moldova-Press.

UN ULTIM SONDAJ de opinie relevă că Lech Walesa are asigurate 61 la sută dintre sufragiile electoratului la funcția de președinte al Poloniei, în timp ce contracandidatul său, Stanislaw Tyminski, a întrunit sprijinul a 20 la sută dintre cei chestionați de institutul independent Demoskop, citat de Associated Press.

PREMIERUL ISRAELIAN, Yitzak Shamir, a declarat joi la Londra că Israelul nu va par-

ticipa la o Conferință internațională în problema Orientului Mijlociu. Vorbînd ziaristilor, Yitzak Shamir a spus: „Cred că Israelul nu va accepta ca o instanță străină să decidă viitorul său”, transmite agenția France Presse.

PREMIERUL CHINEZ, Li Peng a subliniat, în cadrul unei conferințe naționale, la Beijing, asupra religiei, importanța tratării corecte a problemelor religioase și a protejării libertății religioase. Apreciînd situația din acest domeniu ca bună, el a arătat că activitățile religioase normale s-au bucurat de protecția statului, relatează agenția China Nouă. El a spus că oamenii necredincioși, ca și cei cu diverse afiliere religioase, trebuie să se respecte unii pe alții.

SPORT Sport SPORT

Avancronică sportivă

Ultimele evenimente fotbalistice ale anului

După ce l-am „adroit” la București cu 6—0 pe cei din San Marino, ce-a mai venit înima la loc. Singurul stat nelnarmat din lume (alături de Vatican) ne-a făcut să-i aducem pe toți cei de-acasă să mișcăm căruța fotbalului, oprită ultima dată de belșug.

Dar evenimentul la zi este ultima etapă a turului diviziei A. Aici lucrurile încep să ia o turnură imprevizibilă. Cine ar fi crezut că F. C. Bihor învinge în deplasare pe F. C. Inter cu 3—2, făcînd zile grele Jiului și sponsorilor săi? Vine Bistrița cu gînduri mari. Dacă nici acest meci nu se câștigă, amatorii fotbalului se vor întîlni cu siguranță pe alte meleaguri, adică în divizia B. Jocul de mline va aduce clarificarea. În țară azi se joacă derbyul studentesc Sportul — „U” Craiova. Oltenii au făcut mai de mult grevă, dar cu cine trebuia și țintesc titlul.

Dinamo — Rapid — sau trenul suporterilor care nu vor să

piardă „la ordin”. Poli Timisoara — „U” Cluj — cine mai știe cine e în grevă — la studenți se poartă. F. C. Bacău — Farul sau meciul supraviețuirii... căci un punct pierdut de Bacău acasă ar fi în avantajul Jiului. Petrolul — Steaua — meci cu vîrf și îndesat — gazarli vor aprinde victoria, stingînd lumina Stelei. Corvinul — Progresul Brăila — o revanșă în fața spectatorilor este posibilă dar nu la scorul cu care a pierdut la Craiova, F. C. Argeș — F. C. Brașov —, sau 1, x, 2.

După ce gătăm și cu ultima etapă, mai avem o mare și grea suferință. Miercuri, 12 decembrie, ora 13, meci la Toplița cu Mureșul pentru Cupa României. Cum nici un meci nu e câștigat dinainte, el nu poate fi nici pierdut dinainte. Se pot obține două victorii de aceeași echipă Jiul?

Dorel NEAMTU

TELEX

MECIUL pentru titlul mondial de șah ce se dispută la Lyon între marii maestri Gari Kasparov și Anatoli Karpov a continuat cu cea de-a 17-a partidă. A câștigat Karpov la mutarea a 40-a, astfel că scorul a devenit din nou egal: 8,5—8,5 puncte.

DOUA CUNOSCUTE NUME ale tenisului mondial, americana Chris Evert și australiana Ken Roswall au primit, recent, la Paris, trofeul „Fair Play”, Pierre de Coubertain.

Decernarea premiului a avut loc în prezența secretarului general al UNESCO. Intre laureați gimnasta Vera Ceaslavska, schiorul Pirmin Zurbriggen și scrimorul Michel Henri etc.

LA ATENA, în meci pentru preliminariile Campionatului european masculin de baschet, echipa Greciei a întrecut cu scorul de 112—79 (58—37) formația Bulgariei. Din această grupă a doua au obținut calificarea reprezentativei Greciei și Bulgariei, care au devansat în clasamentul final selecționatele Suediei și României.

HOROSCOP

- VARȘATOR**
(20 ianuarie — 18 februarie)
E ziua în care veți câștiga ceea ce nici n-ați îndrăznit să sperați vreodată.
- LEU**
(23 iulie — 22 august)
Evitați să rămîneți singur în casă!
- PEȘTI**
(19 februarie — 20 martie)
Atenție la amănunte. În dragoste contează și astea...
- FECIOARA**
(23 august — 1 septembrie)
O zi prielnică pentru aventuri sentimentale.
- BERBEC**
(21 martie — 20 aprilie)
Relaxați-vă. Prea multă minte strică.
- BALANȚA**
(22 septembrie — 21 octombrie)
Configurație astrală favorabilă — nu pierdeți ocazia!
- TAUR**
(21 aprilie — 20 mai)
Un câștig neașteptat, care vă va crea mai multe necazuri decît bucurii.
- SCORPION**
(22 octombrie — 21 noiembrie)
Puneți-vă frîu patimilor pînă nu vă pun ele dv.
- GEMENI**
(21 mai — 21 iunie)
Perseverați în direcția pe care ați pornit.
- SAGETATOR**
(22 noiembrie — 20 decembrie)
Nu plîngeți că ați pierdut Soarele. Mai există și alte stele.
- RAC**
(22 iunie — 22 iulie)
Toate vi se trag de la bani — încercați să vă gîndiți mai puțin la ei!
- CAPRICORN**
(21 decembrie — 19 ianuarie)
O zi cu noroc. Puteți încerca un loz — numai unul!

MICA PUBLICITATE

VÎNZĂRI
Vînd Lada 1500, stare ireproșabilă și Lada 1500, în circulație (pentru piese). Telefon 60606. Lupeni. (2982).

DIVERSE
FIRMA Gabor, execută transporturi cu autocarul R.F.G., în R.F.G., definitiv sau în vizită.

PIERDERI
PIERDUT legitimație bibliotecă (periodice) nr. 5879, eliberată de Institutul de mine Petroșani. O declar nulă. (2955)

Oficiul de poștă și telecomunicații municipal Petroșani
angajează:
— ELECTRONIȘTI — bărbați
Condițiile de angajare, conform normativelor și legilor în vigoare.